II

(Незаконодателни актове)

РЕШЕНИЯ

РЕШЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

от 2 декември 2009 година

относно държавна помощ C 39/08 (ex N 148/08), планирана от Румъния за обучение от Ford Craiova

(нотифицирано под номер C(2009) 9350)

(само текстът на румънски език е автентичен)

(текст от значение за ЕИП)

(2010/357/ЕС)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 108, параграф 2, първа алинея от него,

като взе предвид Споразумението за Европейското икономическо пространство, и по-специално член 62, параграф 1, буква а) от него,

като покани заинтересованите страни да представят мненията си в съответствие с посочените разпоредби ([1]),

като има предвид, че:

1. ПРОЦЕДУРА

(1) С писмо от 1 април 2008 г. Румъния уведоми Комисията за индивидуална *ad hoc* помощ за обучение на стойност 57 млн. EUR в полза на производителя на автомобили Ford Romania SA, разположен в Крайова.

(2) С писмо от 10 септември 2008 г. Комисията уведоми Румъния, че е решила да открие процедурата, предвидена в член 88, параграф 2 от Договора за ЕО (сега член 108, параграф 2 от ДФЕС) ([2]), по отношение на тази помощ и покани заинтересованите страни да представят мнения ([3]).

(3) Румъния представи мнението си с писмо от 7 ноември 2008 г. На 18 и 19 ноември 2008 г. Комисията се срещна с румънските власти и представители на Ford в сградата на завода в Крайова.

(4) С писмо от 26 ноември 2008 г. Комисията прие искането на получателя на планираната помощ за удължаване на крайния срок за представяне на неговото мнение. Ford представи мнението си с писмо от 18 декември 2008 г. Това мнение беше препратено на Румъния с писмо от 9 март 2009 г.

(5) Комисията поиска допълнителна информация с писма от 6 март 2009 г. и 23 юни 2009 г. Румънските власти отговориха съответно на 2 април 2009 г. и 22 юли 2009 г.

(6) Комисията не получи мнения на други заинтересовани страни.

([1]) ОВ C 270, 25.10.2008 г., стр. 29.

([2]) Считано от 1 декември 2009 г. членове 87 и 88 от Договора за ЕО се превърнаха съответно в членове 107 и 108 от ДФЕС. Двата набора от разпоредби по същество са еднакви. За целта на настоящото решение позоваванията на членове 107 и 108 от ДФЕС следва да се разбират като позовавания съответно на членове 87 и 88 от Договора за ЕО, където е уместно.

([3]) Решението на Комисията за откриване на процедурата беше публикувано в *Официален вестник на Европейския съюз*, вж. бележка под линия 1.

2. ОПИСАНИЕ НА ПРОЕКТА

Получател

(7) Получателят на помощта е дружеството Ford Romania SA, част от Ford Motor Company, което на 12 септември 2007 г. е закупило от румънската агенция по приватизация AVAS завода за автомобили в Крайова и съответната стопанска дейност, преди това управлявани в Крайова от SC Automobile Craiova SA и SC Daewoo Automobile SA, (наричано по-долу „Ford Craiova“).

(8) С решение от 27 февруари 2008 г. Комисията счете, че споразумението за приватизация е включвало несъвместима помощ, и нареди възстановяване на 27 млн. EUR ([4]). Сумата беше възстановена с лихвата на 27 юни 2008 г.

(9) Ford закупува завода за автомобили в Крайова с цел от 2009 г. да започне да произвежда два нови вида автомобили („B-MAV“, малък многофункционален модел, и „ISV“, лекотоварно превозно средство, подходящо за превоз на стоки и/или пътници), а считано от 2011 г. и ново поколение двигатели с ниски емисии на CO_2. Този проект ще доведе до изграждането на две нови производствени линии, като изчислената обща инвестиция е в размер на 675 млн. EUR. В съответствие със споразумението за приватизация Ford се е ангажирал да запази съществуващата работна сила от 3 900 души и да разкрие нови работни места, като до края на 2012 г. достигне общо 9 000 служители.

(10) Заводът в Крайова е разположен в регион в неблагоприятно положение, който отговаря на критериите за помощ в съответствие с член 107, параграф 3, буква а) от ДФЕС. С решение от 30 април 2008 г. Комисията одобри регионална помощ за Ford Craiova в размер на 143 млн. EUR, което отговаря на максималния интензитет на помощта, разрешен за голям инвестиционен проект от този размер в регион, който отговаря на критериите за основен максимален интензитет на помощта в размер на 50 % от приемливите инвестиционни разходи ([5]).

Проект за обучение

(11) Помощта, за която е направено уведомление, подпомага цялостна петгодишна програма за обучение, която Ford възнамерява да осигури както за съществуващата работна сила (3 900 души), така и за бъдещите служители на завода за автомобили в Крайова, до общо 9 000 служители. Разходите за програмата за обучение се изчисляват на общо 185,5 млн. EUR ([6]), от които 128,5 млн. EUR ще бъдат поети от Ford и 57 млн. EUR ще бъдат предоставени от Румъния под формата на помощ за обучение.

(12) Програмата за обучение има двуизмерна структура.

(13) По вертикалното измерение програмата се състои от няколко нива. Първото ниво се състои от обучение, което се изисква от правото на ЕС/Румъния и/или е необходимо за ефикасното управление на завода — то може да се определи като „специфично за дружеството обучение“. Това ниво на обучение не отговаря на критериите за помощ. Разходите за него се изчисляват на приблизително 29,7 млн. EUR и се поемат изцяло от Ford. Допълнителните нива включват: обучение, което ще бъде осигурено само отчасти при липса на помощ (т.е. до 40 % от пълното съдържание на курса); обучение, което изобщо няма да бъде осигурено при липса на помощ; и обучение, свързано с избора на категории служители.

(14) По хоризонталното измерение програмата включва 269 курса, групирани около четири основни теми/блока:

— Безопасност: 79 курса, насочени към развитие на култура на безопасност на работното място. Тези курсове се делят на четири главни подтеми: основна безопасност на работното място; безопасно използване на машини и оборудване за лична защита; защита на пешеходците; идентифициране и предотвратяване на рискове и опасности. Всеки курс се състои от уводна част, последвана от задълбочено обучение за правилно поведение. От 79-те курса в този блок 61 са насочени както към работниците, извършващи тежък физически труд, така и към персонала на ръководни позиции, а 18 курса са насочени само към последната професионална категория.

Обучението, което трябва да се предостави от дружеството с цел спазване на вътрешните стандарти за безопасност на дружеството и съответствие с изискванията за безопасност, произтичащи от нормите за безопасност на ЕС и Румъния, не се счита за отговарящо на критериите за помощ ([7]). Приемливите разходи за този блок са в размер на 17,57 млн. EUR, за които може да се поиска помощ в размер до 8,43 млн. EUR.

([4]) Решение 2008/717/ЕО на Комисията от 27 февруари 2008 г. относно държавна помощ C 46/07 (ex NN 59/07), която Румъния е привела в действие в полза на Automobile Craiova (преди това Daewoo România), ОВ L 239, 6.9.2008 г., стр. 12. Комисията счете, че приватизационната цена е била намалена в замяна на ангажимент на Ford да запази съществуващата работна сила (3 900 души) и да разкрие нови работни места, така че да достигне общо 9 000 работни места до 2012 г., както и до края на 2012 г. да достигне ниво на производство от 200 000 превозни средства годишно. Комисията нареди възстановяването на 27 млн. EUR, което представлява разликата между нетната стойност на активите и покупната цена. Като част от приватизационната сделка румънското правителство е подписало на 7 ноември 2007 г. писмо за правно обвързващ ангажимент, като се е ангажирало да предостави на Ford регионална помощ на обща стойност 156 млн. EUR и помощ за обучение на обща стойност 57 млн. EUR във връзка с проекта в Крайова.

([5]) Решение на Комисията от 30 април 2008 г. относно държавна помощ N 767/07, Регионална инвестиционна помощ за Ford Craiova, ОВ C 238, 17.9.2008 г., стр. 4.

([6]) Както са представени от получателя на помощта на 18 декември 2008 г.

([7]) Като следните: въвеждане в здравословните и безопасни условия на производство; уводно обучение по обезопасени горивни клетки; семинар по ECPL; семинар по ECPL за производство; въвеждане в здравословните и безопасни условия на труд за офис служители; въвеждане в обекта на посетители и изпълнители; план за ответни мерки за природосъобразна енергия; система MATS и управление на данни за опасни материали; оценяване на риска; въвеждане в огради зони или строителни обекти; оценка на риск от пожар и безопасност; семинар по безопасност във връзка с правни изисквания (два пъти годишно); семинар по безопасност на пешеходци (два пъти годишно); здравословни и безопасни условия на труд за ръководители и комитет по здраве и безопасност; първа помощ.

— Ключови умения: 59 курса, насочени към подпомагане на личното развитие на служителите, като им се осигурят умения от общо естество. Курсовете са групирани по следните подтеми: румънски език за работещи зад граница служители; ръководни умения за надзорници/ръководители; „Outlook“ и основни ИТ умения; английски език за местната работна сила; грамотност и аритметични умения; основни ръководни умения за служители на всички нива; обширно ИТ обучение; персонализирано задълбочено обучение за подбрани служители, които да служат за пример. По-специално 14 от курсовете са насочени както към работниците, извършващи тежък физически труд, така и към персонала на ръководни позиции ([8]), а 45 курса са насочени само към последната професионална категория.

Изчислените разходи за курсовете, които се считат за неотговарящи на критериите за помощ, ще бъдат поети изцяло от Ford ([9]). Приемливите разходи за този блок са в размер на 93,13 млн. EUR, за които може да се поиска помощ в размер до 46,56 млн. EUR. По-специално, стойността на курсовете за грамотност и аритметични умения, които ще бъдат осигурени както за работниците, извършващи тежък физически труд, така и за персонала на управленски длъжности, се предвижда да бъде приблизително 22,5 млн. EUR за всеки курс.

— Основи на бизнес управлението: 73 курса, чиято цел е да запознаят работната сила с актуалните европейски и световни бизнес практики. Част от курсовете в този блок, а именно 20 ([10]), обхващат както работниците, извършващи тежък физически труд, така и персонала на ръководни позиции (ръководители на екипи, надзорници, специализиран персонал и ръководители). Останалата част от курсовете са насочени само към последните професионални категории. Три области на обучение в този блок, а именно специфични за Ford ИТ системи, бизнес процеси на Ford и процеси на вътрешен контрол на Ford се състоят от курсове, които са необходими за ефикасното управление на завода и поради това не отговарят на критериите за помощ. Останалите курсове са определени като незадължителни или допълнителни и тяхната цел е повишаване нивото на опита и уменията на служителите. Тези допълнителни области на обучение обхващат общи теми като: умения за управление на проекти; функционален експертен опит (човешки ресурси, закупуване, финанси); „Six Sigma“ (подобряване на качеството); допълнително персонализирано обучение за подбрани служители, които да служат за пример.

Общите приемливи разходи за този обучителен блок се изчисляват на около 8 млн. EUR, от които 4 млн. EUR ще бъдат поети от Ford, а останалите 4 млн. EUR ще бъдат осигурени като помощ. Разходите за специфично за дружеството обучение в този блок се поемат изцяло от дружеството ([11]).

— Индустриални умения: 58 курса, насочени в своята цялост към осигуряване на индустриални умения, които надвишават необходимото ниво за извършване на работните задачи и позволяват на служителите да се справят с предизвикателства като използване на нови технологии в производствената среда като цяло. Два от тези курса, а именно монтиране на двигатели и симулация на производство, са специфични за дружеството и поради това не отговарят на критериите за помощ. Останалите курсове са считат за допълнително/незадължително обучение, което обхваща разнообразни предмети в рамките на общите теми електромеханика и разширена поддръжка. Повечето от курсовете в този блок са насочени еднакво към служители, извършващи тежък физически труд, и персонал на ръководни позиции ([12]).

Общите приемливи разходи за този обучителен блок се изчисляват на приблизително 39,1 млн. EUR, от които 18,9 млн. EUR ще бъдат поети от Ford и около 18,2 млн. EUR могат да бъдат поискани като помощ.

(15) Специфичната за дружеството част от програмата за обучение, която ще бъде финансирана изцяло от Ford, се изчислява на 29,73 млн. EUR ([13]). За допълнителното обучение, което е обявено за отговарящо на критериите за помощ, разпределението на приемливите разходи между блоковете на програмата за обучение и собственото участие на Ford е показано в таблицата по-долу (в млн. EUR).

([8]) Като следните: роля на екипите при поставяне на цели и изготвяне на политики; постоянно усъвършенстване; въведение в работата с компютри с MS Windows XP; основи на MS Excel; основи на MS Word 2003; умения за изграждане на екип; оценяване на разлики, създаване на успехи — разнообразие и достойнство при работа; обучение на обучаващия; срещи за ефективен екип; грамотност; бизнес математика; въведение в системата от показатели за оценка; обучение по английски език; обучение на продуктови специалисти в ръководни умения.

([9]) Като следните: обучение по карти със задачи; въведение в системата от показатели за оценка; и стратегии, цели и ключови показатели за изпълнение.

([10]) Като следните: принципи на производството, анализ на основните причини („5 Why's“); техники на визуално управление на завод („Visual factory“); предотвратяване на грешки; идентифициране и отстраняване на дефекти; постоянно усъвършенстване; преглед на качеството; статистически контрол на процеса; принципи на корпоративното поведение; производствени системи; и др.

([11]) Които обхващат следните курсове, специфични за дружеството: контрол на процеса в завода; управление и съхранение на документи; използване на статистически контрол на процесите във Ford; корпоративно поведение във Ford; вътрешен контрол във Ford; производствени оперативни системи във Ford; обучение по Captura; счетоводно управление във Ford; финансово счетоводство и данъчни процеси във Ford; процеси на финансов анализ във Ford; процеси на закупуване във Ford; процеси във връзка с човешките ресурси във Ford; системи за поръчки и закупуване; контрол на заявките и одобренията; системи за заявки и снабдяване за купувачи; обработка на непроизводствени поръчки онлайн (SNOOPE); избор на обща заявка.

([12]) С изключение на два курса за медицински умения, а именно реанимация и третиране на електрически удар и повишаване на медицински умения.

([13]) Номинална стойност.

	Безопасност	Ключови умения	Основи на бизнес управ-лението	Индус-триални умения	Общо
Приемливи разходи за общо обучение	16,17	93,13	7,94	36,67	153,91
Приемливи разходи за специфично обучение	1,49	—	0,16	0,24	1,89
Помощ за общо обучение	8,08	46,56	3,97	18,33	76,94
Помощ за специфично обучение	0,37	—	0,03	0,06	0,46
Общо помощ	8,45	46,56	4,00	18,39	77,44
Участие на Ford	9,2	46,56	4,08	18,50	78,39

Общата помощ и участието на Ford, посочени по-горе, са дадени със своята номинална стойност. Румъния и Ford подчертават, че дружеството е взело решение да ограничи общия размер на помощта на 57 млн. EUR. Разликата между общата помощ, за която програмата отговаря на критериите, и поисканата сума от 57 млн. EUR се покрива от дружеството като собствено участие, което по този начин нараства на 98,8 млн. EUR.

(16) Общият брой на учебните дни, които ще бъдат осигурени по специфичната за дружеството част от програмата, която не отговаря на критериите за помощ, е приблизително 200 000 в рамките на петгодишен период, а общият брой на учебните дни по отговарящата на критериите част от програмата е приблизително 800 000 в рамките на петгодишен период. Съответно всеки от въпросните 9 000 служители трябва да получи средно по 111 дни на обучение, които ще бъдат разпределени в рамките на петгодишен период. Румъния и Ford също така предоставиха доказателства, че повечето от обучаващите лица, участващи в програмата (до 90 %), ще бъдат наети от външни специализирани центрове за обучение и че голяма част от обучението ще се провежда на места извън завода (във връзка с това вж. също съображение 18 по-долу, в което се посочват приемливите пътни разходи за обучавани и обучаващи лица).

(17) Разходите по програмата за обучение бяха изчислени, като се започне от подобни разходи на Ford за обучение на служителите в завода на дружеството в Dagenham (Обединеното кралство), които бяха адаптирани, така че да се вземат предвид нивата на разходите в Румъния въз основа на първоначални прогнози (данните за 2008 г. бяха адаптирани за прогнозни проценти на инфлация през следващите години). В съответствие с това бяха изчислени следните разходи за учебен ден и за обучавано лице (без да се включват заплатите на обучаваните лица):

Категории приемливи разходи	Общо обучение	Специфично обучение
Ориентиране и консултиране	[…] (*) EUR	[…] EUR
Хонорари на обучаващи лица (2 дни)	[…] EUR	[…] EUR
Пътни разноски за обучаващи лица	[…] EUR	[…] EUR
Пътни разноски за обучавани лица	[…] EUR	[…] EUR
Амортизация на инструменти и оборудване	[…] EUR	[…] EUR
Наем/амортизация на учебни съоръжения	[…] EUR	[…] EUR
Учебни материали	[…] EUR	[…] EUR
Общо	181,00 EUR	265,00 EUR

(*) Търговска тайна.

(18) Приемливите разходи, поискани за тази програма (която обхваща общо 9 000 служители и ще се осъществява в рамките на четиригодишен период), са посочени по-долу (номинални стойности, в млн. EUR):

	Помощ за общо обучение	Помощ за специфично обучение	Общо
Разходи за обучаващи лица	[45—50]	[0,5—1,0]	[45—50]
Пътни разноски за обучаващи лица	[10—15]	[0—0,5]	[10—15]
Пътни разноски за обучавани лица	[0—5]	[0—0,5]	[– 0—5]
Други разноски член 4, параграф 7, буква в)	[10—15]	[0—0,5]	[10—15]
Амортизация	[0—5]	[0—0,5]	[0—5]
Учебни съоръжения	[5—10]	[0—0,5]	[5—10]
Ориентиране и консултиране	[25—30]	[0—0,5]	[25—30]
Разходи за вътрешни обучаващи лица	[0—5]	[0—0,5]	[0—5]
Компенсация за неполучаване на работна заплата на обучавани лица	[40—45]	[0—0,5]	[40—45]
Приемливи разходи с изключение на компенсации за неполучаване на работна заплата	[110—115]	[1—2]	[115—120]
Максимална помощ	76,96	0,47	77,44
Участие на Ford	76,96	1,42	78,39

Помощ

(19) Помощта се състои от пряка безвъзмездна помощ за Ford Craiova в размер на 57 млн. EUR за петгодишен период. Помощта се предлага в подкрепа на проект за обучение, чиято обща стойност се изчислява на 185,5 млн. EUR (номинална стойност), от които 155,8 млн. EUR са обявени за отговарящи на критериите за помощ за обучение. Повечето от приемливите разходи са свързани с общо обучение, т.е. 153,93 млн. EUR. Само 1,88 млн. EUR от приемливите разходи са свързани със специфично обучение. За този проект Румъния приложи интензитет на помощта в размер на 50 % за мерките за общо обучение и 25 % за мерките за специфично обучение. В съответствие с това проектът отговаря на критериите за 76,96 млн. EUR помощ за общо обучение и 0,47 млн. EUR помощ за специфично обучение — общо 77,44 млн. EUR помощ. При все това получателят е избрал да ограничи държавната помощ на 57 млн. EUR (вж. също съображение 15 по-горе).

(20) Румъния счита, че тъй като не е реалистично да се предвидят *ex ante* точните разходи по учебен курс за програма, насрочена да трае пет години, е необходимо да се осигури гъвкавост на получателя на помощта, така че той да преразпределя помощ между отделни приемливи разходи, в случай че действителните извършени разходи се различават от прогнозираните стандартни разходи. Тази гъвкавост следва да позволи на получателя да оптимизира програмата за обучение в нейния ход, като независимо от това се спазват обхватът на обучението и цялостният обем и интензитет на помощта.

(21) Румъния също така предложи в своето писмо от юли 2009 г. помощта да бъде изплатена на получателя предварително, на интервали, които ще бъдат определени в споразумение с получателя (например на тримесечие), и въз основа на стандартни заявени разходи. Разходите, които действително се извършват през всяка данъчна година, след това трябва да бъдат ревизирани от вътрешните одитни служби на получателя и плащанията по помощта да се адаптират всяка година към приложимите тавани на интензитет. Правилата и условията за плащането на помощта следва да се посочат в специален румънски законодателен акт.

3. **РЕШЕНИЕ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ОФИЦИАЛНАТА ПРОЦЕДУРА ПО РАЗСЛЕДВАНЕ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЧЛЕН 82, ПАРАГРАФ 2 ОТ ДОГОВОРА ЗА ЕО**

(22) В решението за откриване на официалната процедура по разследване от 10 септември 2008 г. Комисията изрази съмнения относно следните аспекти: обоснованост на помощта, стимулиращ ефект/необходимост от помощта, натрупване на регионална помощ и помощ за обучение и спазване на т.нар. „принцип Deggendorf“ (всички те са разгледани по-долу).

Стимулиращ ефект/необходимост

(23) По-специално въпросите, повдигнати от Комисията, бяха: i) дали при никакви обстоятелства няма да има нужда Ford да предостави част от обучението, обявено за отговарящо на критериите за помощ, поне на съществуващата работна сила, за да е в състояние да управлява завод, в който се въвежда най-модерната производствена технология; и ii) дали части от обучението в блока по безопасност всъщност не трябва да се осигурят задължително от дружеството в съответствие с изискванията за безопасност на ЕС и/или Румъния. Ако това е така, помощта няма да е съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС, тъй като тя ще субсидира обучение, което трябва да бъде проведено при всички положения, и съответно няма да „улесни развитието на някои икономически дейности“.

Обоснованост

(24) Комисията изрази съмнение дали части от обучението, предложено за бъдещи служители, са обосновани, тъй като Ford има възможност да наеме квалифицирани нови служители.

Натрупване/нематериални регионални затруднения

(25) В решението за откриване на процедурата беше повдигнат въпросът дали части от предложеното обучение на практика не са насочени към нематериалните регионални затруднения под формата на недостиг на умения в съществуващата работна сила, което вече е компенсирано от регионалната инвестиционна помощ, предоставена на дружеството през 2008 г. ([14])

Принцип Deggendorf

(26) В съответствие с установената съдебна практика ([15]) нова помощ не може да се изплаща, докато не бъде възстановена напълно предоставена преди това несъвместима помощ. Към датата на откриване на официалното разследване румънските власти не бяха доказали, че помощта, свързана с приватизацията на завода в Крайова, обявена за несъвместима с Договора за ЕО (сега ДФЕС) от Комисията на 27 февруари 2008 г. ([16]), е била напълно възстановена.

4. **МНЕНИЕ НА РУМЪНИЯ**

(27) След откриването на процедурата по разследване Румъния представи мнения относно: i) правното основание за оценка на съвместимостта на помощта с Договора; ii) стимулиращия ефект на помощта; и iii) съвместимостта с т.нар. „принцип Deggendorf“.

Правно основание за оценка

(28) Румъния твърди, че в съответствие с принципа на правна сигурност помощта трябва да бъде оценена съгласно критериите, които са били в сила към момента на уведомяването (април 2008 г.). По това време все още се е прилагал Регламент (ЕО) № 68/2001 на Комисията от 12 януари 2001 г. за прилагане на членове 87 и 88 от Договора за ЕО по отношение на помощта за обучение ([17]), а общият регламент за групово освобождаване ([18]) (наричан по-долу „ОРГО“) беше публикуван на 9 август 2008 г. и влезе в сила на двадесетия ден след деня на неговото публикуване.

(29) Румъния счита, че критериите за оценка, произтичащи от ОРГО, отчасти се различават от произтичащите от Регламент (ЕО) № 68/2001 критерии. Тя също така подчертава, че за целите на уведомлението е взела под внимание максималните интензитети на помощта в размер на 50 % за обща помощ и 25 % за специфична помощ в съответствие с Регламент (ЕО) № 68/2001, докато съгласно ОРГО се разрешават интензитети в размер на 60 % за общо обучение и 25 % за специфично обучение.

(30) Румъния също така е на мнение, че с начало решенията *Ford Genk* ([19]) и *GM Antwerp* ([20]) Комисията е приела строг подход спрямо оценката на помощ за обучение в съответствие с критерия за стимулиращ ефект, който не отговаря на цялостния подход на Комисията по отношение на помощите за обучение и на целите на Лисабонската програма.

([14]) Вж. бележка под линия 4.

([15]) Съединени дела Т-244/93 и Т-486/93, *TWD/Комисия* (1997 г.), стр. II-2265 и дело C-355/95 P, *TWD/Комисия* (1997 г.), Recueil, стр. I-2549.

([16]) Вж. бележка под линия 4.

([17]) ОВ L 10, 13.1.2001 г., стр. 20.

([18]) Регламент (ЕО) № 800/2008 на Комисията от 6 август 2008 г. относно деклариране на някои категории помощи за съвместими с общия пазар в приложение на членове 87 и 88 от Договора (Общ регламент за групово освобождаване) (ОВ L 214, 9.8.2008 г., стр. 3).

([19]) Решение 2006/938/ЕО на Комисията от 4 юли 2006 г. относно държавна помощ C 40/05 (ex N 331/05), която Белгия възнамерява да предостави на Ford Genk (ОВ L 366, 21.12.2006 г., стр. 32).

([20]) Решение 2007/612/ЕО на Комисията от 4 април 2007 г. относно държавна помощ C 14/06, която Белгия възнамерява да приведе в действие в полза на General Motors Belgium в Антверпен (ОВ L 243, 18.9.2007 г., стр. 71).

Стимулиращ ефект

(31) Необходимост. Румъния по същество поддържа аргумента, че при липса на помощ дружеството би осигурило не толкова амбициозна програма за обучение, като вместо това би предпочело да осигури на своите служители единствено обучението, което е необходимо за управление на завода (което отговаря на приблизително 17 % от предложената програма и разходите за което ще бъдат поети изцяло от дружеството), и много по-малко от допълнителното обучение.

(32) Твърди се, че Ford би могъл да управлява завода в Крайова, без да осигурява допълнителното обучение, обявено за отговарящо на критериите за помощ, тъй като съществуващата работна сила имат опит в производството на автомобили, а новата технология, която ще бъде използвана в завода, позволява процес на научаване чрез практика, който е бил изпитан в други заводи на Ford, и там в действителност такова допълнително обучение не е било предоставено.

(33) Румъния също така предоставя задълбочени обяснения във връзка с разграничението между курсовете, които са необходими за управление на завода (и които ще бъдат финансирани изцяло от дружеството), и допълнителните курсове („полезни, но не и абсолютно необходими“) за всеки обучителен блок.

(34) Безопасност: повечето от курсовете в посочените четири подтеми (обучение по основна безопасност на работното място, безопасно използване на машини и оборудване за лична защита, безопасност на пешеходците и идентифициране и предотвратяване на опасности и рискове) се считат за необходими за осигуряване на култура на безопасност на работното място. Част от тези курсове ще бъдат осигурени с оглед на спазването на задълженията, произтичащи от изискванията за безопасност на ЕС и Румъния, а друга част от тях са насочени към спазване на вътрешни стандарти за безопасност в заводите на Ford. Във връзка с последното Румъния обяснява, че Ford прилага вътрешни стандарти за безопасност, които надхвърлят минималните изисквания съгласно закона. Във всеки случай изискваните по закон курсове за безопасност и курсовете, свързани с вътрешната политика на безопасност на дружеството, не се считат за отговарящи на критериите за помощ. Разходите за тях ще се поемат изцяло от дружеството. Допълнителното обучение за безопасност, за което се иска помощ от 3,2 млн. EUR, се състои от персонализирано консултиране за допълнително повишаване на осведомеността и промяна на поведението, както и персонализирано обучение на подбрани служители, които да служат за пример. Тези видове задълбочено обучение са полезни за служителите, но не са абсолютно необходими за дружеството.

(35) Ключови умения: този обучителен блок цели подпомагане на личното развитие на отделни лица и е свързан в много малка степен с действителното извършване на работните задачи. Съществена част от обучението в този блок се отнася до общи ИТ умения, обучение по английски език, грамотност и аритметични умения и др. Например обучението по грамотност и аритметични умения е замислено така че да запълни пропуски, установени при пълнолетни лица, които работят в промишлените отрасли във всички части на света, независимо от тяхното ниво на образование. Обучението по грамотност и аритметични умения не е необходимо за извършване на работните задачи, тъй като технологията, използвана в завода, се опира на системи за визуално управление на завод, които предават опростени визуални работни инструкции. Обучението по грамотност и аритметични умения цели да подобри способността на служителите да формулират идеи/концепции и да ги изразяват свободно, както и да тълкуват промени в заобикалящата ги среда в количествено изражение. По подобен начин този блок включва обучение, което осигурява основни ръководни умения за служители на всички нива. Румъния твърди, че такива умения са от полза за всички категории служители, независимо от тяхното ниво на образование. Такъв вид обучение е от полза най-вече за самите служители, подобрява тяхното качество на живот и генерира положителни ефекти на разпространение за региона и обществото като цяло.

(36) Основи на бизнес управлението: широката цел на този обучителен блок е да се осигурят общо модерно управление и функционален експертен опит. Три от областите на обучение осигуряват ръководни умения, които са специфични за дружеството (специфични ИТ системи на Ford, бизнес процеси на Ford, процеси на вътрешен контрол на Ford), и разходите за тях се поемат изцяло от дружеството. Допълнителното обучение осигурява умения, които като цяло могат да се използват и в други дружества или отрасли, по общи теми като умения за управление на проекти, човешки ресурси, закупуване, финанси, „Six Sigma“ (методика за намаляване на грешките при повторяеми процеси, която се прилага в много отрасли) и персонализирано обучение на лица, които да служат за пример, което несъмнено е от полза за дружеството като цяло, дотолкова доколкото подобрява работната среда, като спомага за намаляване на разликите в йерархията, но преди всичко е от полза за самите служители и повишава тяхната привлекателност на пазара на труда. За този обучителен блок се искат до 4,33 млн. EUR.

(37) Индустриални умения: отново, този блок включва обучение, което надхвърля необходимото за извършване на работните задачи. Курсовете, които са необходими за извършване на обичайните задачи във връзка с производството, т.е. стартиране, поддръжка, виличен кар високоповдигач, роботика и автоматизация, ще бъдат изцяло финансирани от дружеството. Допълнително обучение ще бъде осигурено в две общи области: придобиване на множество умения в областта на електромеханиката (което подобрява пригодността за заетост на работниците, но не е строго необходимо за извършване на работните задачи) и разширена (задълбочена) поддръжка, автоматизация и роботика. И в двата случая служителите се научават да използват високотехнологични машини, които се различават от машината, използвана в тяхната настояща работа. Този обучителен блок е обявен за отговарящ на критериите за помощ в размер до 18,9 млн. EUR.

(38) В допълнение Румъния счита, че стимулиращият ефект на предложената помощ трябва да се оцени за програмата за обучение като цяло, а не поотделно за всяка от темите на обучение или индивидуалните курсове. Оценяването на темите и/или курсовете поотделно, извън техния цялостен контекст, вероятно ще доведе до неточни резултати. Такава индивидуална оценка не би взела под внимание добавената стойност на програмата за обучение в нейната цялост, която надхвърля простия сбор на ползите, произтичащи от обучението по специфични предмети.

(39) Обоснованост. По отношение на обосноваността на обучението, което ще бъде предоставено на новоназначени служители, Румъния разграничава въпроса с (неоспоримия) капацитет на дружеството да наема квалифицирани нови служители от въпроса дали в техния случай е обосновано допълнително обучение. Допълнителното обучение осигурява общи умения, които не са необходими за извършване на работните задачи, и поради това е обосновано и полезно за всички категории служители, независимо от тяхното образование.

(40) Нематериални регионални затруднения. По отношение на въпроса дали предложената помощ за обучение компенсира нематериални регионални затруднения под формата на недостиг на умения, които вече са компенсирани от регионална помощ, Румъния твърди, че мерките за регионална инвестиционна помощ и тези за помощ за обучение имат различни цели (и следователно решават различни проблеми) и обхващат различни приемливи разходи. Целта на регионалната инвестиционна помощ е подпомагане на инвестициите в региони в неблагоприятно положение в ЕС, докато целта на помощта за обучение е отстраняване на недостига на инвестиции в обучението, явление, наблюдавано в целия ЕС. Освен това „разпределението“ на ползите от регионалната помощ е противоположно на ползите от помощта за обучение: докато ползите от регионалната помощ облагодетелстват предимно инвеститора, помощта за обучение благоприятства най-вече служителите.

(41) Румъния също така подчертава, че „нематериалните“ регионални затруднения, произтичащи от недостиг на умения на местно ниво, не е един от критериите за избор на региони в неблагоприятно положение в ЕС — критериите включват нива на БНП на глава от населението, процент на безработица, гъстота на населението и др. Освен това в миналото Комисията е одобрявала помощ за обучение въз основа *inter alia* на аргумента, че тя ще играе роля в преодоляването на неблагоприятно конкурентно положение, произтичащо от ниската квалификация на местната работна сила — Webasto ([21]), *Vauxhall Motors* ([22]).

(42) В допълнение аргументиране, според което проекти, получили регионална инвестиционна помощ, не трябва да получават помощ за обучение, на практика санкционира регионите в неблагоприятно положение в ЕС, като не им дава възможност да подкрепят проекти за обучение.

Принцип Deggendorf

(43) Румъния представи документация, с която се демонстрира, че несъвместимата приватизационна помощ в размер на 27 млн. EUR ([23]) и натрупаната лихва са били възстановени от Ford Motor Company на 27 юни 2008 г. Като следствие от това Румъния счита, че помощта, за която е направено уведомление, е в съответствие с т.нар. „принцип Deggendorf“.

5. **МНЕНИЯ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ**

(44) Ford представи мнение на 18 декември 2008 г., в което подкрепи фактите и аргументите, представени от Румъния, и добави допълнителни аргументи относно стимулиращия ефект на предложената помощ.

Значително собствено участие

(45) Ford подчерта, че значителна част от тази цялостна програма за обучение се финансира със собствени ресурси — до 128,5 млн. EUR от изчислените разходи в размер на общо 185,5 млн. EUR за целия проект. Освен това обучението, което се изисква по закон и/или е необходимо за управление на завода, не е обявено за отговарящо на критериите за помощ и ще бъде финансирано изцяло от дружеството. Специфичната за дружеството част от обучението, разходите за която се изчисляват на приблизително 29,7 млн. EUR, в действителност вече започна да се предлага на съществуващата работна сила през 2009 г.

Напалени нарушаващи конкуренцията ефекти на помощта

(46) Във връзка с евентуалните нарушаващи конкуренцията ефекти на помощта Ford подчертава, че програмата включва в по-голямата си част общо обучение, при което служителите са главните бенефициери и от което дружеството ще извлече само косвена полза. Съответно ефектите на нарушаване на конкуренцията от помощта за обучение би трябвало да са само второстепенни и косвени. Ford съответно счита, че съображения, свързани с въздействието на помощта от гледна точка на „структурата на съответните пазари“ и „характеристиките на отрасъла и промишлеността“, са неуместни по отношение на общото обучение, тъй като прогнозираните резултати и техническият капацитет като такива няма да бъдат променени. За разлика от това специфичното обучение може пряко да подобри производителността на дружеството и по този начин да засегне неговата позиция на пазара. При все това специфичното обучение представлява само незначителна част от предложеното допълнително обучение.

([21]) Решение на Комисията по дело за държавна помощ N 653/05, Помощ за обучение за Webasto Portugal (ОВ C 306, 15.12.2006 г., стр. 14).

([22]) Решение на Комисията по дело за държавна помощ C 23/07, Помощ за обучение за Vauxhall в Ellesmere Port, ОВ C 243, 17.10.2007 г., стр. 4).

([23]) Вж. бележка под линия 4.

Необходимост на обучението

(47) По въпроса дали части от обучението, обявено за отговарящо на критериите за помощ, не трябва всъщност да се осигурят при всички положения, за да се гарантира спазването на вътрешните стандарти за безопасност на дружеството, Ford подчертава, че такова аргументиране би довело до нормативни изкривявания от типа „надпревара към дъното“: ако от помощ за обучение могат да се възползват единствено дружества с ниски вътрешни стандарти за безопасност, дружествата в крайна сметка ще бъдат обезкуражени да повишават своите собствени вътрешни стандарти за безопасност. Съответно Ford повдига въпроса дали предложена помощ за обучение, която при всички положения следва да бъде предоставена на получателя, не трябва да бъде определяна не спрямо вътрешните стандарти на дружеството, а спрямо обективни критерии, приложими по отношение на всички дружества в даден сектор. Освен това с този инвестиционен проект до 2012 г. Ford ще се превърне в най-големият промишлен работодател в Румъния. Инвестиции от този вид изпълняват функция на „фар“ в икономиката и румънското правителство подкрепя плановете на Ford да превърне завода в Крайова в база за сравнение за други работодатели и нови инвеститори.

(48) Ford също така подчертава в по-общ смисъл, че допълнителното обучение, обявено за отговарящо на критериите за помощ, не е необходимо за управление на завода предвид на системата на „оптимизирано производство“, приложима в днешно време в рамките на групата Ford. Производителите на автомобили постепенно преминаха от „масово производство“ към „оптимизирано производство“, развитие, което означава най-вече промяна в поведението в смисъл на увеличаване на оправомощаването на всички нива на вътрешната организация. Неотговарящата на критериите част от програмата за обучение би била достатъчна за извършване на тази промяна в поведението.

Нематериални регионални затруднения

(49) Ford подкрепя аргументите, представени от Румъния, срещу идеята за евентуално припокриване между регионалната инвестиционна помощ и помощта за обучение във връзка с нематериалните регионални затруднения под формата на по-ниски умения и също така счита, че нивото на умения и образование в даден регион следва да се взема предвид при оценяване дали предложена мярка за помощ за обучение има положителни външни ефекти.

Обратна хипотеза

(50) Ford представя сравнение между програмата за обучение на дружеството в завода му в Санкт Петербург и предложената за осъществяване програма в завода в Крайова. Целта на сравнението е да се демонстрира, че ефикасното управление на завод на Ford е възможно и с не толкова амбициозна програма за обучение в сравнение с предложената програма за завода в Крайова и че като следствие от това помощта за допълнителното обучение в завода в Крайова има стимулиращ ефект.

(51) Ford счита, че сравнението между двата проекта за обучение е уместно поради следните причини:

— Производство: В Санкт Петербург Ford поема завод, който преди това е произвеждал големи двигатели за отраслите на корабостроенето и отбраната, докато заводът в Крайова преди това е произвеждал автомобили. В завода в Санкт Петербург Ford произвежда само превозни средства (от 2002 г. вариации на модела „Ford Focus II“, а от 2009 г. модела „Ford Mondeo“), докато в Крайова ще се произвеждат както превозни средства, така и двигатели. Заводът в Санкт Петербург не разполага с цех за ковашко-пресова дейност, за разлика от завода в Крайова, който има такъв цех. Независимо от тези разлики Ford счита, че началните условия в заводите в Крайова и Санкт Петербург са съпоставими, тъй като и двата завода са придобити от дружеството с цел изграждане на нови производствени линии за автомобили. И двата завода използват една и съща „система за производство на Ford“ (FPS) и производствените етапи са съпоставими, включително по отношение на изискваното ниво на умения на работната сила.

— Работна сила: В Санкт Петербург Ford не запазва съществуващата работна сила. Новоназначените работници като цяло са по-млади, с по-висока квалификация и с по-малко опит от съществуващата работна сила в завода в Крайова. Независимо от тези разлики Ford счита, че двете работни сили са съпоставими при първоначалните условия. И двете работни сили са свикнали на работни условия в непазарна икономика, първоначално условие, което е отразено например в различната култура на безопасност в сравнение с техните западни колеги, и малък ръководен и функционален опит в многонационално дружество (независимо от нивата на образование).

(52) Структурата на програмата за обучение в завода в Санкт Петербург е подобна на предложената програма в завода в Крайова. При все това в завода в Санкт Петербург от Ford е осигурен само необходимият минимум обучение, а персоналът на ръководни длъжности е получил по-голям обем обучение от служителите, полагащи тежък физически труд. Производството е започнало през 2002 г. при минималните нива на обучение, необходими за постигане на изискванията на Ford за качество и безопасност.

(53) Ford симулира програмата за обучение в Санкт Петербург, приложена към деветте хиляди служители в завода в Крайова. Заключението е, че програма за обучение от вида на тази в Санкт Петербург би обхванала само около 26 % от обучението, предложено за провеждане в завода в Крайова. По-конкретно такава програма би осигурила само 57 % от обучението по безопасност, 2 % от обучението по ключови умения, 30 % от обучението по бизнес умения и 47 % от обучението по индустриални умения, предложени за завода в Крайова.

6. **ОЦЕНКА НА ПОМОЩТА**

6.1. **Наличие на помощ**

(54) Мярката в полза на Ford Craiova, за която Румъния уведоми, отговаря на кумулативните условия за обявяване за държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС. Мярката се състои от пряка безвъзмездна помощ, финансирана от румънската държава с държавни ресурси. Мярката също така е избирателна, тъй като включва *ad hoc* индивидуална финансова помощ за един получател — Ford Craiova. Получателят ще извлече полза от мярката, която го облекчава от част от разходите за предложената програма за обучение. Мярката нарушава конкуренцията, като поставя в по-благоприятно положение дружеството получател в сравнение с конкурентите му, които не получават помощ за подобни цели. И последно, засегната е търговията между държавите-членки, тъй като получателят и неговите конкуренти продават своите продукти най-вече на пазара на ЕС, но също така и на пазара на ЕИП и световния пазар.

6.2. **Правно основание за оценката**

(55) Румъния иска помощта да се одобри в съответствие с правилата, приложими към момента на отправяне на уведомлението (април 2008 г.). По-специално Румъния се аргументира, че: i) съвместимостта на предложената помощ с Договора трябва да бъде оценена в съответствие с критериите, произтичащи от Регламент (ЕО) № 68/2001 ([24]), който е бил в сила към момента на отправяне на уведомлението; ii) Комисията не трябва да прилага общия регламент за групово освобождаване (ОРГО) със задна дата (той беше публикуван на 9 август 2008 г. и влезе в сила двадесет дни по-късно) ([25]); и на по-общо ниво, че iii) прекалено строгото прилагане на критерия за стимулиращия ефект, което започна с решения като *Ford Genk* ([26]) и *GM Antwerp* ([27]), не съответства на цялостния подход на Комисията по отношение на помощта за обучение.

(56) В решението по дело *Freistaat Sachsen/Комисия* ([28]) Съдът на Европейските общности разясни въпросите, свързани с прилагането *rationae temporis* на правилата за държавна помощ за оценяване на съвместимостта на мерки за помощ, за които са отправени уведомления. Съдът постанови, че по отношение на оценката на съвместимостта Комисията трябва да прилага правилата, принципите и критериите, които са в сила към момента на приемане на решението ѝ, тъй като те са по-добре адаптирани към контекста на конкуренцията ([29]). В този смисъл Съдът добави, че „[…] уведомяването от държава членка за предвидена помощ или схема за помощи не създава окончателно установено правно положение, което би изисквало Комисията да се произнесе по отношение на съвместимостта им с общия пазар, като приложи действащите норми към момента на уведомяване. Напротив, Комисията трябва да приложи нормите в сила към момента на нейното произнасяне — единствените норми, спрямо които трябва да се преценява законосъобразността на нейното решение по този въпрос.“ ([30])

(57) Съдът също така постанови, че когато оценката на съвместимостта се извършва в съответствие с нови правила, Комисията трябва да даде на заинтересованите страни възможност да изразят позицията си по съвместимостта на помощта с тези нови правила. Трябва да се отбележи, че тази процедура не е задължителна, когато новите правила не съдържат съществени изменения в сравнение с предишните правила ([31]).

(58) От горепосоченото следва, че Комисията трябва да оцени съвместимостта на помощта с ДФЕС в съответствие с правилата и критериите, приложими към момента, в който Комисията взема своето решение. Индивидуалната помощ за обучение, която не отговаря на условията за освобождаване, трябва да бъде оценена директно въз основа на член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС, който гласи, че „помощи, които имат за цел да улеснят развитието на някои икономически дейности или на някои икономически региони, доколкото тези помощи не засягат по неблагоприятен начин условията на търговия до степен, която противоречи на общия интерес“, могат да бъдат счетени за съвместими с ДФЕС. Регламент (ЕО) № 68/2001 относно помощта за обучение ([32]) беше заменен от ОРГО ([33]) двадесет дни след неговото публикуване на 9 август 2009 г. В съответствие със съображения 29 и 32 и член 6, параграф 1, буква ж) от ОРГО индивидуална помощ за обучение, която надхвърля 2 млн. EUR за проект, независимо дали е предоставена *ad hoc* или по схема, трябва да бъде индивидуално оценена от Комисията в съответствие с критериите, произтичащи от приложимите инструменти на Съюза. За тази цел Комисията трябва да използва съобщението ([34]) за определяне на критериите за оценка на помощ за обучение, подлежаща на индивидуално уведомяване (наричано по-долу „Съобщението за помощта за обучение от 2009 г.“), което беше публикувано на 11 август 2009 г. и влезе в сила на двадесетия ден след деня на неговото публикуване.

(59) В заключение, съгласно установените в делото *Freistaat Sachsen* принципи Комисията трябва да оцени съвместимостта на помощта, за която е направено уведомление, в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС, в контекста на ОРГО и въз основа на критериите за индивидуално оценяване, определени в Съобщението за помощта за обучение от 2009 г.

([24]) Вж. бележка под линия 17.
([25]) Вж. бележка под линия 18.
([26]) Вж. бележка под линия 19.
([27]) Вж. бележка под линия 20.
([28]) Дело C-334/07 P, (2008 г.), Сборник, стр. I-9975.
([29]) *Idem*, съображение 51.
([30]) *Idem*, съображение 53.
([31]) *Idem*, съображение 56; вж. също дело C-49/05 P, *Ferriere Nord/Комисия* (2008 г.), решение от 8 май 2008 г., не се съобщава, параграфи 68—71.
([32]) Вж. бележка под линия 17.
([33]) Вж. бележка под линия 18.
([34]) Съобщение на Комисията — Критерии за анализ на съвместимостта на държавна помощ за обучение, подлежаща на индивидуално уведомяване (ОВ C 188, 11.8.2009 г., стр. 1).

(60) Комисията счита, че оценката на помощта, за която е направено уведомление, в съответствие с правилата и критериите, произтичащи от ОРГО и Съобщението за помощта за обучение от 2009 г., не нарушава процедурните права на заинтересованите страни (вж. съображение 57 по-горе). В съответствие с решението по дело *Freistaat Sachsen* Комисията трябва да предложи на заинтересованите страни възможност да изразят позицията си по прилагането на новите правила спрямо помощта, за която е направено уведомление, само дотолкова, доколкото с новите правила се въвеждат съществени промени в сравнение с предишните правила.

(61) В това отношение Комисията подчертава, че в решението за откриване на официално разследване от септември 2008 г. е посочила, че помощта ще бъде оценена съгласно ОРГО. По този начин на заинтересованите страни е била дадена възможност да представят мненията си по оценяването на помощта, за която е направено уведомление, съгласно ОРГО. В действителност в своето мнение от ноември 2008 г. Румъния изтъкна аргументи срещу прилагането на ОРГО по отношение на настоящия случай. Румъния по-специално се аргументира, че критериите за оценка, произтичащи от ОРГО, отчасти се различават от приложимите преди това правила съгласно Регламент (ЕО) № 68/2001, по-специално по отношение на максималния интензитет на помощта, разрешен за общо обучение, който беше увеличен от 50 % от приемливите разходи в съответствие с Регламент (ЕО) № 68/2001 на 60 % от приемливите разходи в съответствие с ОРГО ([35]).

(62) Комисията също така счита, че Съобщението за помощта за обучение от 2009 г. не въвежда съществени промени по отношение на оценката на помощта от вида, разглеждан в решението по дело *Freistaat Sachsen* ([36]). Със Съобщението за помощта за обучение от 2009 г. се кодифицират и укрепват дългосрочните принципи и критерии за контрол на държавните помощи в ЕС като обосноваване във връзка с пазарната неефективност/положителните външни ефекти, разграничаване между общо и специфично обучение, адекватност на помощта като инструмент на политиката, критерий за стимулиращ ефект, принцип на пропорционалност, анализ на потенциала на помощта за нарушаване на конкуренцията.

(63) Румъния и получателят на помощта изглежда са загрижени главно относно предполагаемото твърде стриктно тълкуване и прилагане на т.нар. „критерий за стимулиране“ за оценката на помощта за обучение. При все това Комисията счита, че текстът, описващ критерия за стимулиране в Съобщението за помощта за обучение от 2009 г., не може да се счита за съществена промяна на правилата за оценка. Решенията *Ford Genk* ([37]) и *GM Antwerp* ([38]), на които Румъния се позовава като примери за твърде стриктно тълкуване на критерия за стимулиращ ефект, в действителност са отпреди момента на уведомяване за помощта. Критерият за стимулиращ ефект не е изрично посочен в Регламент (ЕО) № 68/2001, въпреки че неговата логика е присъща на оценката на съвместимостта на всяка мярка за помощ в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС и се подразбира в аргументирането относно потенциалната роля на помощта за отстраняване на пазарна неефективност в съображения 10 и 11 от посочения регламент. В предишната Рамка относно помощите за обучение от 1998 г. ([39]) вече беше потвърден критерият за стимулиращ ефект като един от основните стълбове на оценката на съвместимостта за този вид помощ ([40]). Освен това в хода на разследването Румъния и получателят предоставиха подробни обяснения относно стимулиращия ефект на предложената помощ, нейната необходимост и адекватност, разграничаването между общите и специфичните части от предложеното „отговарящо на критериите“ обучение и потенциала на помощта за нарушаване на конкуренцията (за който се твърди, че е ограничен).

(64) В съответствие с тези съображения Комисията заключава, че са спазени условията за оценка на помощта съгласно критериите, произтичащи от Съобщението за помощта за обучение от 2009 г. и ОРГО, като процедурните права на заинтересованите страни са защитени. Комисията също така отбелязва, че в хода на официалното разследване не е получила мнения от други трети страни (конкуренти на получателя на помощта и др.).

6.3. **Съвместимост на помощта с ДФЕС**

(65) В Съобщението за помощта за обучение от 2009 г. се определят критериите за оценка на съвместимостта с ДФЕС на помощ за обучение, която надхвърля 2 млн. EUR, независимо дали се отпуска *ad hoc* или по схема, и която е предвидено да се предостави на отделни дружества. Оценката на съвместимостта на такива мерки включва сравняване на положителните ефекти на предложената помощ с нейните отрицателни последствия, така че да се оцени дали първите са с по-голяма тежест от вторите.

([35]) Член 39, параграф 2 от ОРГО.
([36]) Вж. бележка под линия 28.
([37]) Вж. бележка под линия 19.
([38]) Вж. бележка под линия 20.

([39]) Съобщение на Комисията — Рамка относно помощите за обучение (ОВ C 343, 11.11.1998 г., стр. 10).
([40]) Точки 27—28 от Рамката относно помощите за обучение от 1998 г. Точка 28 например гласи: „С цел да определи стимулиращия ефект, Комисията ще прецени дали помощта за обучение води до насърчаване на предприятията да осъществят повече обучение, отколкото биха осъществили обичайно или да изразходват повече средства за обучение, отколкото биха изразходвали обичайно. Мярка за помощ, свързана с обичайните разходи за функциониране на дадено предприятие (стандартни уводни курсове за новоназначени лица и подобни), чието единствено предназначение е да намали постоянно или периодично разходите, които предприятието обичайно трябва да поеме, не е стимулираща и по правило не може да бъде одобрена. […]“. Вж. също Loredana von Buttlar и Salim Medghoul, „The Principle of the Incentive Effect Applied to Training Aid – Some Recent Cases“ (Принципът на стимулиращия ефект, приложен към помощта за обучение — някои скорошни случаи), *Competition Policy Newsletter* № 3, 2008 г., стр. 85—88 на адрес http://ec.europa.eu/competition/publications/cpn/2008_3_85.pdf

(66) Положителните ефекти на предложената помощ ще бъдат оценени от гледна точка на: i) потенциала на предложената помощ да отстрани специфична пазарна неефективност и да генерира положителни външни ефекти (обоснованост); ii) адекватността на помощта като инструмент на политиката; iii) стимулиращия ефект и необходимостта от помощта; и iv) дали размерът на помощта се поддържа на необходимия минимум за постигане на нейната цел (пропорционалност). Отрицателните ефекти на помощта ще бъдат оценени от гледна точка на нейния потенциал за нарушаване на конкуренцията и търговията в рамките на Съюза в зависимост от характеристиките на помощта и съответните пазари.

Пазарна неефективност/положителни външни ефекти

(67) В съответствие с точки 5—11 от Съобщението за помощта за обучение от 2009 г. помощта се счита за обоснована, ако държавата-членка демонстрира, че тя допринася за отстраняване на недостиг на инвестиции в обучението — пазарна неефективност, който се наблюдава в целия ЕС. Дружествата често не желаят да инвестират в обучението на своите служители освен ако са налице видими и непосредствени ползи от обучението за самото дружество или ако при всички случаи обучението е необходимо за ефикасното управление на дружество. При все това обучението може също да породи ползи за икономиката и обществото като цяло, особено ако уменията, придобити от служителите, могат да се използват на други работни места или водят до положителни ефекти на разпространение за обществото. По принцип дружествата ще са по-малко склонни да инвестират в обучение, когато непосредствените ползи от това обучение за дружеството не надвишават неговите ефекти на разпространение. Накратко, помощта е обоснована от своя потенциал да отстрани специфична пазарна неефективност, а именно недостиг на инвестиции в обучението, което е свързано с положителните външни ефекти на обучението.

(68) С цел да определи дали помощта е обоснована от своя потенциал за отстраняване на недостига на инвестиции в обучението, Комисията първо ще анализира естеството на предложеното обучение, т.е. дали обучението е общо или специфично по смисъла на член 38 от ОРГО или комбинация от двете. Разграничението между общо и специфично обучение е важно, тъй като при общото обучение се счита, че вероятно ще се генерират повече положителни външни ефекти в сравнение със специфичното обучение, при което полза има най-вече самото дружество. Като следствие от това помощта за общо обучение се счита за по-основателна от гледна точка на стимулирането на дружествата да поемат такъв вид инвестиция в сравнение с помощта за специфично обучение.

(69) В член 38, параграф 1 от ОРГО специфичното обучение се определя като „обучение, което включва подготовка, която е пряко и главно приложима към настоящата или бъдещата длъжност на работника в предприятието и която осигурява квалификация, която не може или само в ограничена степен може да се използва в други предприятия или области на дейност“. Общото обучение се определя в член 38, параграф 2 от ОРГО като „обучение, което включва подготовка, която е приложима не само или предимно към настоящата или бъдещата длъжност на работника в предприятието, а осигурява квалификация, която може в голяма степен да се използва в други предприятия или области на дейност“. Макар и двата вида обучение да са от полза за самото дружество до определена степен, тъй като то при всички случаи ще има полза, свързана с по-високата квалификация на работната сила, съществуването на разграничение между общото и специфичното обучение е в степента на „прехвърляемост“ на уменията, придобити чрез обучението.

(70) В член 38, параграф 2, букви а) и б) от ОРГО и съответно точка 9.2 от Съобщението за помощта за обучение от 2009 г. се изброяват чрез примери факторите, които биха могли да се приемат като показатели, че обучението е с общ характер. Те включват: i) обучението е организирано съвместно от няколко независими предприятия или от обучението могат да се възползват работници от различни предприятия; ii) обучението е сертифицирано, в резултат на завършването му се издава призната диплома или е утвърдено от публични органи или институции; iii) обучението е насочено към категориите служители, които се характеризират с голямо текучество в предприятието и в съответния сектор; iv) обучението може да е полезно за служителя извън текущата му работа (бъдещи трудови правоотношения с друго предприятие, социален живот, благосъстояние и пр.).

(71) Комисията отбелязва първо, че Румъния и Ford са доказали убедително четвъртия показател от точка 9.2 от Съобщението за помощта за обучение от 2009 г., т.е. допълнителното „отговарящо на критериите за помощ“ обучение, което ще бъде предоставено, ще бъде ценно за служителите извън текущата им работа. По-конкретно Румъния и Ford демонстрираха, че допълнителното обучение, което ще бъде предоставено, осигурява прехвърлими умения, които са ценни за служителите извън тяхната работа, допринася за тяхното благосъстояние, подобрява тяхното качество на живот и тяхната пригодност за заетост в други дружества/отрасли и не на последно място генерира положителни ефекти на разпространение за икономиката и обществото като цяло и най-вече на нивото на регион в неблагоприятно положение, подпомаган в съответствие с член 107, параграф 3, буква а) от ДФЕС.

(72) Следователно Румъния е предложила помощ в подкрепа на проект за обучение, за който повечето от исканите приемливи разходи са свързани с общо обучение. От разходите в размер на общо 185,5 млн. EUR, предвидени в бюджета за целия проект за обучение, 113,7 млн. EUR са обявени за приемливи разходи за общо обучение (с изключение на компенсацията за неполучаване на работна заплата) и само 1,5 млн. EUR се считат за приемливи разходи за специфично обучение (с изключение на компенсацията за неполучаване на работна заплата) (вж. съображение 15 по-горе). По-специално допълнителното „специфично“ обучение, което ще бъде осигурено в блоковете по безопасност, основи на бизнес управлението и индустриални умения, е почти изцяло с общ характер, докато допълнителното обучение в блока по ключови умения е изцяло общо (вж. съображение 14 и съображения 34—37 по-горе).

(73) Комисията счита, че Румъния и Ford са демонстрирали разграничението между общите и специфичните части от предложената програма за обучение по задоволителен начин. По-специално Румъния и Ford са демонстрирали, че допълнителното „отговарящо на критериите“ общо обучение, което ще бъде предоставено по всеки от четирите основни блока на обучение, осигурява умения, които ще бъдат ценни за служителите извън тяхната действителна работа в завода в Крайова, умения, които са „прехвърлими“ по смисъла на Съобщението за помощта за обучение от 2009 г. и ОРГО. Румъния демонстрира, че допълнителното обучение, което ще бъде предоставено в блока по ключови умения, е насочено към подпомагане на личното развитие на отделни лица и на практика почти не е свързано с действителните работни задачи (вж. съображение 35 по-горе). Обучението, предоставено в този блок, осигурява общи знания (например общи ИТ умения, обучение по английски език, грамотност и аритметични умения), които са от полза за всички категории служители независимо от тяхното образование. Персонализираното обучение по грамотност и аритметични умения например ще подобри способността на служителите с различно образование да общуват и да изразяват идеи и концепции, както и тяхното умение да тълкуват в количествено изражение промените в заобикалящата ги среда. По подобен начин блокът включва персонализирано обучение по лидерство за служители от всички категории. Такива умения са от полза най-вече за самите служители, подобряват тяхното качество на живот и генерират положителни външни ефекти за икономиката и обществото като цяло. Тези положителни външни ефекти ще се почувстват най-вече на нивото на региона, в който е разположен заводът в Крайова, който е регион в неблагоприятно положение в Съюза, подпомаган в съответствие с член 107, параграф 3, буква а) от ДФЕС.

(74) Допълнителното общо обучение, което ще бъде предоставено в блока по основи на бизнес управлението, ще осигури общи умения, които като цяло могат да се използват в други дружества или промишлени отрасли, по общи теми като умения за управление на проекти, човешки ресурси, закупуване, финанси, „Six Sigma“ (намаляване на грешките при повторяеми процеси, методика, приложима в различни промишлени отрасли) (вж. съображение 36 по-горе). Такива общи умения вероятно ще повишат привлекателността на служителите на пазара на труда. По подобен начин допълнителното общо обучение, което ще бъде предоставено в блока по индустриални умения, ще обхване две широки области: подобряване на уменията в областта на електромеханиката, което подобрява пригодността за заетост на служителите, и разширено (задълбочено) обучение по поддръжка, автоматизация и роботика. И в двата случая служителите се научават как да боравят с видове машини, различни от използваните машини в тяхната действителна работа, и осигуряваните умения като такива са прехвърлими.

(75) По отношение на блока за обучение по безопасност (вж. съображение 34 по-горе), допълнителното отговарящо на критериите обучение, което ще бъде предоставено, включващо отчасти общо обучение и отчасти специфично обучение, се състои от персонализирано консултиране за допълнително повишаване на осведомеността по отношение на безопасността и промяна на поведението във връзка с безопасността. Предвид факта, че общата част от допълнителното обучение за безопасност осигурява умения, които са от полза за служителите извън рамките на извършването на техните действителни работни задачи и които могат да са от полза на различни работни места и дори в техния личен живот, може да се счита, че такова обучение генерира вида положителни външни ефекти, свързван с общото обучение.

(76) Поради това Комисията заключава, че Румъния и Ford са демонстрирали в задоволителна степен, че уменията, осигурявани от допълнителното общо обучение, би трябвало да са ценни за служителите извън тяхната настояща работа, вероятно в други бъдещи професии, в техния социален живот или за тяхното благосъстояние — по смисъла на точка 9.2, буква г) от Съобщението за помощта за обучение от 2009 г. Това заключение се подкрепя от доказателствата, представени от Ford и Румъния (вж. съображение 16 по-горе), които демонстрират, че голяма част от обучаващите лица, участващи в програмата (до 90 %), ще бъдат външни обучаващи лица от специализирани центрове за обучение и че значителна част от обучението ще бъде предоставено извън сградата на завода (във връзка с това вж. също приемливите пътни разходи за обучаващи и за обучавани лица в съображение 18 от настоящото решение).

(77) Същевременно Комисията трябва да отбележи, че другите показатели за „прехвърляемост“, изброени чрез примери в член 38, параграф 2, букви а) и б) от ОРГО и точка 9.2, букви а), б) и в) от Съобщението за помощта за обучение от 2009 г., изглежда не са спазени в настоящия случай. По-специално проектът за обучение се организира от едно дружество и не е открит за участие на служители от други дружества. Румъния и Ford не представиха информация дали обучението ще бъде сертифицирано. Тъй като по-голямата част от обучението вероятно ще бъде проведена с обучаващи лица, избрани от частни дружества, малко вероятно е обучаваните лица да получат дипломи/сертификати, признати или утвърдени от държавните органи. Заинтересованите страни не представиха информация относно степента на мобилност на служителите към други дружества и/или отрасли. Поради това Комисията счита, че прехвърляемостта на придобитите умения следва да бъде подсилена с издаването на сертификати за участие на обучаваните лица. Макар че това условие само по себе си не е достатъчно, за да бъде спазена точка 9.2, буква б) от Съобщението за помощта за обучение от 2009 г., то все пак ще допринесе за спазване на изискването за прехвърляемост на етапа на изпълнение. Този въпрос е разгледан в член 2, параграф 5 от настоящото решение. Комисията счита, че четвъртият показател от точка 9.2, буква г) от Съобщението за помощта за обучение от 2009 г. е подкрепен с доказателства. Въз основа на всички предходни съображения Комисията заключава, че изискването за прехвърляемост по отношение на предложеното допълнително общо обучение е спазено.

(78) В решението за откриване на разследването Комисията повдигна въпроса дали части от допълнителното „отговарящо на критериите“ обучение действително са необходими на бъдещите служители, особено като се има предвид фактът, че получателят на помощта има възможност да наеме персонал с по-висока образователна квалификация. Това съмнение беше разсеяно от съображенията, изтъкнати по-горе по отношение на прехвърляемостта на допълнителното общо обучение, чието предоставяне е предложено, и неговия потенциал да генерира положителни външни ефекти в подпомаган регион и за икономиката и обществото като цяло.

(79) Въз основа на горните съображения критерият за обоснованост се счита за спазен.

Адекватност на помощта като инструмент на политиката

(80) В съответствие с точки 10—11 от Съобщението за помощта за обучение от 2009 г. Комисията трябва да прецени дали държавната помощ е най-адекватният инструмент на политиката за насърчаване на обучението от вида, който се предлага. За тази цел Комисията трябва да вземе предвид алтернативите на предоставянето на помощ, проучени от Румъния, например подпомагане на обучението чрез регионалната образователна система или подпомагане на отделните служители да се обучават в различен контекст, извън дружеството.

(81) Румъния заяви, че проектът за обучение почти изцяло ще разчита на външни обучаващи лица, които ще бъдат наети с помощта на специализирано дружество от регионални или чуждестранни специализирани частни дружества. Комисията счита, че алтернативите при предоставянето (поне отчасти) на предвиденото обучение чрез използване на местни държавни образователни институции не е било проучено в задоволителна степен. Независимо от това Комисията приема аргумента на Румъния, че цялостна програма за обучение като предложената за завода в Крайова извлича добавена стойност от синергията, генерирана между различните видове предоставяно обучение, която надхвърля простия сбор на стойностите на отделните курсове за обучение по специфични теми.

(82) Поради това се заключава, че критерият за адекватност също е спазен.

Стимулиращ ефект/необходимост от помощта

(83) В съответствие с точка 12 от Съобщението за помощта за обучение от 2009 г. се счита, че предложената помощ има стимулиращ ефект, когато се демонстрира, че тя води до промяна в поведението на получателя, така че да предоставя повече и/или по-добро обучение, отколкото при липса на помощта. Спазването на критерия за стимулиращ ефект е *sine qua non* условие за одобряване на помощта (съображение 28 от ОРГО).

(84) Стимулиращият ефект на помощта се определя чрез съпоставителен анализ, т.е. чрез сравнение на нивата на обучение с помощ и съответно при липса на помощ (точка 13 от Съобщението за помощта за обучение от 2009 г.).

(85) С цел да демонстрира стимулиращия ефект на предложената помощ Ford представи сравнение между програмата за обучение, която дружеството е осигурило на служителите в завода си за автомобили в Санкт Петербург, и предложената програма за завода в Крайова. За програмата за обучение в Санкт Петербург дружеството не е получило помощ. Структурата на осигурената програма за обучение е била подобна на структурата на предложения проект за обучение за завода в Крайова, макар че обхватът на програмата и степента на задълбоченост на съдържанието се различават. В Санкт Петербург дружеството е осигурило само минималното необходимо обучение, за да се спазят изискванията за безопасност и нивата на качество на производството на Ford. Ford твърди, че в сравнение програмата в Санкт Петербург е осигурявала само 57 % от обучението в блока по безопасност, 2 % от обучението в блока по ключови умения, 30 % от обучението в блока по бизнес умения и 47 % от обучението в блока по индустриални умения, предложени за завода в Крайова.

(86) Комисията е на мнение, че сравнението между програмите за обучение в Санкт Петербург и Крайова не е напълно убедително. Началните условия и производствените характеристики на двата завода не са съпоставими. В Санкт Петербург Ford поема завод, в който преди това са се произвеждали големи двигатели за отраслите на корабостроенето и отбраната, докато в завода в Крайова преди това са се произвеждали превозни средства. В Санкт Петербург дружеството не е било задължено да запази съществуващата работна сила. Като следствие от това то е имало възможност да наеме по-млади и по-квалифицирани, макар и не толкова опитни служители. Заводът в Санкт Петербург е с по-малък обем на производство в сравнение със завода в Крайова. В Санкт Петербург Ford произвежда само превозни средства (от 2002 г. заводът произвежда моделите „Ford Focus II“ и „Ford Mondeo“), докато заводът в Крайова ще произвежда както превозни средства (многофункционалните модели „B-MAV“ и „ISV“), така и двигатели. Първият завод не разполага с цех за ковашко-пресова дейност, а вторият разполага. Като следствие от това нуждите от обучение на дружеството, за да управлява ефикасно завода и за да спази (вероятно различните) регулаторни стандарти и вътрешни стандарти за безопасност и качество, би трябвало да са различни.

(87) Независимо от това Комисията счита, че сравнението със Санкт Петербург във всеки случай е доказателство в подкрепа на факта, че един завод за автомобили на Ford може да бъде управляван ефикасно и да отговаря на вътрешните стандарти на дружеството за качество и безопасност със значително по-малко обучение от предложеното за завода в Крайова. Това заключение подкрепя аргумента на Румъния, че при липса на помощ дружеството би се ограничило до осигуряване единствено на малка част от обучението, необходимо за управление на завода в Крайова (т.нар. „специфично за дружеството обучение“, за което получателят на помощта е отделил 29,7 млн. EUR собствени средства). Ford действително посочва, че при липса на помощ ще осигури само специфичното за дружеството обучение (т.е. обучението, необходимо за боравене с новите технологии в завода и за спазване на вътрешните стандарти за безопасност и качество, което не беше обявено за допустимо за помощ

и разходите за което ще се поемат изцяло от дружеството) и само до 40 % от някои допълнителни курсове за обучение (посочени в документацията, представена във връзка с проекта за обучение). В допълнение Ford представи подробни изчисления на разходите за обучение, бюджетите, участниците, съдържанието и графика за предложената програма за обучение в завода в Крайова, както и достатъчна еквивалентна информация относно програмата за обучение в завода в Санкт Петербург — елементи, които трябва да бъдат проверени от Комисията в съответствие с точка 15, буква а) от Съобщението за помощта за обучение от 2009 г. Дружеството също така представи изчерпателни доказателства, които дадоха възможност за разграничаване между курсове, които трябва да се предоставят задължително в съответствие със съществуващото законодателство на ЕС и/или Румъния — по смисъла на точка 15, буква б) от Съобщението за помощта за обучение от 2009 г. Предвидените в бюджета разходи за допълнителната „отговаряща на критериите за помощ“ част от програмата за обучение са достоверни при сравнение с разходите, разпределени за специфичната за дружеството (неотговаряща на критериите) част от програмата за обучение, която вече започна през лятото на 2009 г. Следователно критерият, заложен в точка 15, буква в) от Съобщението за помощта за обучение от 2009 г., също се счита за спазен.

(88) В решението за откриване на процедурата по разследване Комисията повдигна въпроса дали части от програмата за обучение, за която е уведомено като за отговаряща на критериите за помощ, в действителност не са необходими за боравене с новите технологии, въведени в завода в Крайова. В такъв случай ефектът от помощта би се изразил единствено в покриване на разходи за функциониране на дружеството, т.е. разходи, които дружеството би трябвало да покрие при всички случаи, и като такава помощта не би имала стимулиращ ефект. Такава ситуация би била сходна със ситуациите, установени във връзка с делата *Ford Genk* ([41]), *GM Antwerp* ([42]) и *DHL Leipzig* ([43]), където Комисията счете помощта за несъвместима с вътрешния пазар за тези части от програмата за обучение, които бяха свързани например с преструктуриране, пускане на нови продукти или които трябваше да бъдат предоставени задължително в съответствие с изискванията за безопасност. Комисията счете, че в случаите, в които помощта се предвижда за финансиране на обичайни операции, които дружествата във всички случаи трябва да финансират сами, помощта няма действителен стимулиращ ефект, а просто субсидира разходите за функциониране на получателя, като го облекчава от разходи, които обичайно трябва да поеме сам.

(89) Румъния и Ford подчертават, че обучението, което е необходимо за боравене с новата технология, е било ясно отделено от допълнителното общо обучение, което не е необходимо за извършване на работните задачи. В блока по основи на бизнес управлението дружеството изцяло ще финансира специфичните за него курсове за обучение в областите на специфичните за Ford ИТ системи, бизнес процесите на Ford и вътрешните процеси на контрол на Ford. По подобен начин в блока по индустриални умения дружеството изцяло ще финансира курсове, които са необходими за извършване на дейността, като стартиране, поддръжка, виличен кар високоповдигач, роботика и автоматизация. Допълнителното общо обучение в блока по ключови умения също не е необходимо за извършване на работата или дори за следване на по-специализираните части от програмата за обучение, тъй като новата технология, използвана в завода, се основава на визуални инструкции, които са лесни за следване и могат да се научат чрез практика. Комисията приема тези аргументи, които съответстват на констатацията, че по-голямата част от предложеното допълнително „отговарящо на критериите“ обучение осигурява общи и прехвърлими умения, които не са пряко свързани с извършването на работните задачи. В този смисъл Комисията също така отбелязва, че връзката между допълнителното обучение, което ще бъде осигурено, и стопанските дейности на получателя на помощта (производство на превозни средства и двигатели) не е толкова тясна при курсовете в блоковете по безопасност, ключови умения и основи на бизнес управлението (вж. също съображения 35—36 по-горе), колкото в блока по индустриални умения (вж. също съображение 37 по-горе). При все това изложените по-горе съображения относно необходимостта от обучението в този блок за получателя на помощта разсейват това опасение и правят възможно заключението, че връзката между обучението по индустриални умения и дейността на получателя не е от такова естество, че да сочи липса на стимулиращ ефект по смисъла на точка 15, буква г) от Съобщението за помощта за обучение от 2009 г. Това заключение се подкрепя от факта, че Румъния и Ford са предоставили доказателства, че голяма част от обучението ще бъде провеждано извън сградата на самия завод и от външни обучаващи лица, наети от специализирани външни центрове за обучение (вж. съображения 16 и 76 по-горе). Това е допълнителен показател за факта, че връзката между обучението и дейностите на получателя на помощта не е толкова тясна по смисъла на точка 15, буква г) от Съобщението за помощта за обучение от 2009 г.

(90) Същевременно Комисията отбелязва, че Румъния и получателят не са представили доказателства, че получателят няма да включи в приемливите разходи онези разходи, които е възможно да си възстановени впоследствие като полза от уменията, придобити от служителите чрез обучението — както се изисква съгласно точка 16, последна алинея (с придружаваща бележка под линия 1) от Съобщението за помощта за обучение от 2009 г. Независимо от това Комисията признава, че може да е трудно тези ефекти да бъдат изчислени количествено и демонстрирани *ex ante* при конкретните обстоятелства на програмата за обучение, предложена в този случай, в която голяма част от предложеното допълнително обучение е с общ характер и по принцип облагодетелства получателя само косвено, а самото естество и съдържание на предложеното обучение изключва хипотезата, че то може да се извърши в контекста на сегашните задачи или работни дейности, извършвани от служителите. Независимо от това Комисията заключава, че е необходимо да поиска получателят да поеме ангажимент за изключването

([41]) Вж. бележка под линия 19, съображения 28—38 от това решение.
([42]) Вж. бележка под линия 20, съображения 43—45 от това решение.
([43]) Решение 2008/878/ЕО на Комисията от 2 юли 2008 г. относно дело за държавна помощ C 18/07 (ex N 874/06), която Германия възнамерява да приведе в действие в полза на DHL (ОВ L 312, 22.11.2008 г., стр. 31).

на тези разходи от приемливите разходи, заявени в хода на изпълнение на програмата — вж. във връзка с това член 2, параграф 6 от настоящото решение.

(91) В решението за откриване на процедурата по разследване Комисията също така повдигна въпроса дали части от обучението по безопасност, обявени за отговарящи на критериите за помощ, в действителност не трябва да се осигурят задължително от дружеството в съответствие с изискванията за безопасност на ЕС и/или Румъния или в резултат на вътрешните стандарти за безопасност на дружеството. Румъния и Ford представиха документация, с която демонстрираха, че обучението по безопасност, изисквано по закон, ще бъде осигурено изцяло за сметка на дружеството в рамките на специфичната за дружеството, неотговаряща на критериите за помощ част от програмата за обучение. Ford също така заявява, че стимулиращият ефект на помощта не трябва да се оценява спрямо вътрешните стандарти на дружеството (вътрешни стандарти за безопасност в този случай), защото такъв подход би оказал изкривяващ ефект, принуждавайки дружествата да занижат (или да поддържат ниски) своите вътрешни стандарти, за да бъдат счетени за отговарящи на критериите за помощ. Комисията заключава, че този въпрос също е получил задоволителен отговор.

Пропорционалност

(92) В съответствие с точка 16 от насоките за помощта за обучение от 2009 г. Комисията трябва да провери дали размерът на помощта е ограничен до минимума, необходим за постигане на целта на помощта. За тази цел Комисията проверява дали заявените приемливи разходи са изчислени в съответствие с разпоредбите на член 39, параграф 4 от ОРГО и дали са ограничени до разходите, произтичащи от обучение, което не би било осигурено при липса на помощ, както и дали са спазени максималните интензитети на помощта, установени в член 39, параграф 2 от ОРГО.

(93) Категориите приемливи разходи, заявени от Румъния за допълнителната „отговаряща на критериите“ част от програмата за обучение (вж. съображение 18 по-горе), отговарят на условията по член 39, параграф 4 от ОРГО и следователно по точка 16 от Съобщението за помощта за обучение от 2009 г. По-специално Румъния и получателят представиха отделни изчисления на разходите за специфичните за дружеството (неотговарящи на критериите) и съответно за „отговарящите на критериите“ общи и специфични части от програмата за обучение, като в последния случай беше направено разграничение между следните категории: разходи за обучаващия персонал; пътни разноски за обучаващи и обучавани лица (включително настаняване); амортизация на инструменти и оборудване, използвани изключително за проекта за обучение; ориентиране и консултиране, свързани с проекта за обучение; и компенсации за неполучаване на работна заплата за обучаваните лица, ограничени до предвидените за посещаване учебни часове/дни. В допълнение Румъния и Ford представиха подробни обяснения по отношение на предположенията и прогнозите за разходите, на които се основават исканията, по категории приемливи разходи както за общите, така и за специфичните части от допълнителното обучение. Комисията също така отбелязва, че са представени подробни обяснения по отношение на приблизителния брой служители, към които е насочен всеки специфичен курс на обучение (като се прави разграничение между настоящи и бъдещи служители и се предоставят отделни изчисления за последователните години от изпълнението на програмата), и в тясна връзка с това по отношение на изчисления брой учебни дни/часове, които ще бъдат предоставени в даден курс на обучение по блок и по година на изпълнение на програмата. Румъния също така демонстрира, че за целите на този проект се прилагат максимални интензитети на помощта от съответно 50 % за общо обучение и 25 % за специфично обучение. По този начин максималният интензитет на помощта, прилаган във връзка с отговарящото на критериите общо обучение, е по-нисък от позволения интензитет съгласно член 39, параграф 2, буква а) от ОРГО. Освен това Румъния демонстрира, че размерът на помощта в действителност е ограничен от получателя до 57 млн. EUR, въпреки че дори при прилагане към изчислените приемливи разходи на по-стриктните максимални интензитети на помощта съгласно Регламент (ЕО) № 68/2001 проектът би отговарял на критериите за предоставяне на 76,96 млн. EUR помощ за общо обучение и 0,47 млн. EUR помощ за специфично обучение.

(94) В решението за откриване на процедурата по разследване Комисията повдигна въпроса дали (поне части от) предложената помощ за обучение в действителност няма да компенсира нематериални регионални затруднения под формата на недостиг на умения, които вече са компенсирани чрез регионална помощ в размер на 143 млн. EUR, одобрена от Комисията през април 2008 г. за инвестиция в завода на Ford Craiova ([44]).

(95) Този въпрос е свързан със спазването на правилата за натрупване, заложени в член 7 от ОРГО. В съответствие с параграф 3 от посочения член помощите за обучение не трябва да бъдат кумулирани с други помощи във връзка със същите напълно или частично съвпадащи приемливи разходи, ако това натрупване би довело до надхвърляне на най-високия интензитет на помощта, приложим към тази помощ съгласно член 39 от ОРГО.

(96) Румъния демонстрира, че помощта за обучение, за която е направено уведомление, и предоставената преди това регионална помощ не обхващат съвпадащи приемливи разходи. Регионалната помощ, одобрена през април 2008 г., е била свързана с приемливи първоначални инвестиционни разходи (машини, завод, сгради) в съответствие с точка 4.2 от насоките за регионална помощ за 2006 г. ([45]) В настоящия случай приемливите разходи, за които е уведомено, обхващат напълно различни категории разходи: разходи за обучаващ персонал, пътни разноски за обучаващи и обучавани лица, материали и консумативи, амортизация на материали и инструменти, използвани за обучение, ориентиране и консултиране, компенсация за неполучаване на

([44]) Вж. бележка под линия 4.

([45]) Насоки за национална регионална помощ за 2007—2013 г. (ОВ C 54, 4.3.2006 г., стр. 13).

работна заплата за обучавани лица, свързана изключително с времето на обучение. Комисията заключава, че Румъния е подкрепила с доказателства разграничението между приемливите разходи, обхванати от предоставената регионална помощ, и помощта за обучение, предложена за завода в Крайова.

(97) Друг начин да се разгледа същият въпрос е да се проучи дали помощта за обучение е обоснована като такава до степента, в която би компенсирала нематериално регионално затруднение, което вече е компенсирано от регионална помощ. Румъния отговаря на този въпрос, като подчертава факта, че мерките за регионална помощ и помощ за обучение имат различни цели и обхващат различни приемливи разходи. Целта на регионалната помощ е да стимулира инвестиции в регионите в неблагоприятно положение в Съюза, докато помощта за обучение цели отстраняване на недостига на инвестиции в обучението. Регионалната помощ е от полза преди всичко за дружеството получател, а помощта за обучение, особено когато е свързана с общо обучение, е от полза най-вече за служителите и едва на второ място за дружеството. Румъния също така подчертава, че правилата за държавна помощ на ЕС не забраняват натрупване на регионална помощ и помощ за обучение за едно и също дружество. Освен това, както правилно изтъква Румъния, ако дружествата, които са получили регионална помощ, нямат право да получат помощ за обучение, регионите в най-неблагоприятно положение в Съюза *de facto* ще бъдат дискриминирани, като не им се дава възможност да получават помощ за обучение.

(98) От изложените в съображение 94 констатации Комисията заключава, че въз основа на представената информация може да се счита, че са спазени условията за пропорционалност, произтичащи от член 39, параграф 2 от ОРГО (за установяване на приложимите интензитети на помощта), член 39, параграф 4 от ОРГО (за определяне на категориите приемливи разходи, които могат да бъдат включени в изчислението) и точка 16 от Съобщението за помощта за обучение от 2009 г. По-специално, що се отнася до разходите за компенсации за неполучаване на работна заплата за обучаваните лица, под внимание са взети само разходите, свързани с времето на обучение, в съответствие с условията, произтичащи от член 39, параграф 4, буква е) от ОРГО.

(99) Независимо от това Комисията трябва да констатира, че свързаните с пропорционалността доказателства за гарантиране, че помощта се ограничава до необходимия минимум, представени в този случай, се състоят почти изцяло от изчисления на бъдещи разходи и прогнози за бъдещи действия. Такъв е случаят например по отношение на общия брой служители, които ще бъдат обхванати от предложения проект за обучение, който включва прогнозирана работна сила от общо 9 000 души през 2012 г. Подобен аргумент се прилага по отношение на изчисленията на приемливите разходи по категории разходи в съответствие с член 39, параграф 4 от ОРГО. Комисията признава, че има основания да се приеме, за целите на проект за обучение от мащаб като разглеждания тук, предназначен да обхване 9 000 работници и съдържащ над 269 различни курса, който ще бъде изпълняван в рамките на петгодишен период, че считаните за необходими приемливи разходи могат да бъдат единствено прогнози, произтичащи от подобни разходи, направени в миналото (във връзка с проекти за обучение в други филиали на дружеството), при които се вземат предвид реалистични предвиждания и прогнози за разходите за Румъния (вж. съображение 20 по-горе). При все това не може да се изключи *a priori* възможността разходите, които действително ще бъдат извършени, да се окажат по-ниски от предвидените. Поради това е необходимо въвеждането на допълнителни предпазни мерки, които да гарантират спазване на принципа на пропорционалност по време на изпълнението на проекта. Този въпрос се решава чрез условията, заложени в член 2 от настоящото решение.

Нарушаване на конкуренцията

(100) В съответствие с точка 17 от Съобщението за помощта за обучение от 2009 г. Комисията следва да направи задълбочена оценка на евентуалните нарушаващи конкуренцията ефекти на помощта в случаите, в които предложената помощ може да доведе до значителна промяна в поведението на получателя, която е вероятно да наруши конкуренцията. Потенциалът на помощта за нарушаване на конкуренцията може да варира в зависимост от характеристиките на помощта и засегнатите пазари.

(101) Комисията отбелязва, че предложената помощ е почти изключително свързана с общо обучение, което по своето естество се счита, че облагодетелства най-вече самите служители и едва на второ място получателя на помощта (макар че той ще може да се възползва от ползите, свързани с наличието на по-квалифицирана работна сила). По този начин може да се твърди, че помощта не оказва значително въздействие от гледна точка на качеството, количеството на продукцията или цените — ефекти от този вид облагодетелстват получателя за сметка на неговите конкуренти. Освен това спазването на принципа на пропорционалност следва също да ограничи нарушаващите конкуренцията ефекти на помощта.

(102) При все това в съответствие с точка 18 от Съобщението за помощта за обучение от 2009 г. избирателността на помощта, размерът на помощта и продължителността на подпомаганата програма са показатели за вероятността и степента на нарушаване на конкуренцията. Предложената помощ е избирателна (тя включва индивидуална *ad hoc* помощ за голямо дружество), размерът на помощта е необичайно висок (57 млн. EUR) и подпомаганата програма за обучение обхваща петгодишен период (който освен това съвпада с периода на пускане в експлоатация на два нови производствени проекта).

(103) Комисията е особено загрижена относно въздействието на необичайно високия общ размер на предложената помощ, т.е. 57 млн. EUR. Помощ от такъв размер, особено ако цялата сума бъде изплатена наведнъж на получателя, би оказала нарушаващи конкуренцията ефекти, сходни с тези от предоставяне на директна парична безвъзмездна помощ. В тази ситуация получателят би могъл да разполага със сумата, поне на първоначалните етапи от изпълнението на програмата, и за други оперативни разходи освен покриването на разходите по текущата програма за обучение.

(104) Друг повод за загриженост е евентуалното финансово предимство, което получателят би могъл да извлече от факта, че помощта за обучение отчасти ще покрие компенсациите за неполучаване на работна заплата от служителите във връзка с прекараното време за посещаване на допълнителната, „отговаряща на критериите“ част от обучението. В съответствие с информацията, предоставена от Румъния и Ford, предложеният проект за обучение ще обхване като цяло средно по 111 учебни дни на служител (т.е. средно по 22,2 учебни дни годишно), включващи както специфичната за дружеството (неотговаряща на критериите за помощ) част от програмата за обучение, така и допълнителната „отговаряща на критериите“ част от програмата.

(105) С цел да се оцени потенциалът на предложената помощ за нарушаване на конкуренцията, Комисията трябва също така да вземе предвид характеристиките на отрасъла и структурата на пазара(ите), с които е свързан подпомаганият проект за обучение. За проучването на тези аспекти Комисията се основава на анализа на съответния продуктов пазар, на съответния географски пазар и на пазарния дял, извършен от Комисията през 2008 г. с цел оценка на регионалната помощ за Ford Craiova ([46]), заключенията от който са сравнени с последните данни за продажбите на автомобили от консултантска фирма Global Insight ([47]) и се тълкуват в контекста на последната информация, свързана с процента на използване на капацитета в тази промишленост.

(106) Получателят на помощта за обучение е голямо дружество в отрасъла на производството на моторни превозни средства. В завода в Крайова Ford ще произвежда два нови вида превозни средства: „B-MAV“, малко многофункционално превозно средство, изградено върху платформа, която според класификацията на Ford принадлежи към пътнически автомобили B класа, и „ISV“, малко превозно средство със специално предназначение, което може да се използва за превоз на пътници и търговски стоки и е изградено върху платформа, която според класификацията на Ford принадлежи към пътнически автомобили C класа. От 2011 г. заводът в Крайова също така ще произвежда и нова линия от двигатели с ниски емисии на CO_2, които ще бъдат използвани почти изцяло в превозни средства на Ford.

(107) В решението за регионална помощ от април 2008 г. Комисията заключи, че доколкото двигателите са междинни продукти, които ще бъдат използвани в превозни средства на Ford, съответните продуктови и географски пазари за двигателите съвпадат с пазарите, определени за крайните продукти (превозните средства). По отношение на съответните продуктови и географски пазари за превозните средства „B-MAV“ и „IVS“, поради наличието на различни системи за класификация на съответните класи пътнически автомобили, Комисията взе под внимание различни алтернативни определения на продуктовите пазари. Превозните средства, произвеждани в завода в Крайова, ще бъдат продавани предимно на пазарите на ЕС и ЕИП, но дружеството също така възнамерява след време да изнася и към други световни дестинации. Комисията изчисли съответните пазарни дялове за периода 2007—2012 г. на ниво ЕИП и на световно ниво и заключи, че най-високият възможен съответен пазарен дял, постигнат от Ford, е бил 16,8 % на нивото на ЕИП през 2007 г., с тенденция към слабо понижаване до 2013 г. Дружествата, произвеждащи превозни средства, чиито характеристики са много сходни с характеристиките на превозните средства „B-MAV“ и „IVS“, са Renault и Opel и съответно Renault, Citroen, Fiat и Volkswagen.

(108) Европейският автомобилен отрасъл като цяло се характеризира с производствен свръхкапацитет — през 2007 г. например, която беше счетена за добра година за продажбите на автомобили в Европа, производителите са пуснали на пазара 4 млн. автомобила повече, отколкото пазарът е можел да закупи ([48]). ACEA (Европейската асоциация на производителите на автомобили) отчита, че регистрациите на нови лекотоварни търговски превозни средства до 3,5 t са намалели с 31,4 % в Европа между юли 2008 г. и юли 2009 г. ([49])

(109) Комисията е на мнение, че характеристиките на отрасъла (принципно свръхпроизводство) и на съответните пазари (засилена конкуренция между малко на брой големи производители) показват, че помощта има ясно изразен потенциал да наруши конкуренцията. Независимо от това тези съображения трябва да бъдат балансирани с необходимостта от насърчаване на бъдещи инвестиции, нужни за гарантиране на дългосрочната жизнеспособност на европейския отрасъл на моторни превозни средства като цяло. В своето съобщение „В отговор на кризата в европейската автомобилна промишленост“ ([50]) Комисията определи широка гама от мерки за помощ за подпомагане на промишлеността в контекста на настоящата криза, включително помощ за обучение. Освен това е нужно да се припомни, че макар помощта да е голяма в абсолютно изражение, тя представлява само около една трета от цялостния финансов ангажимент за обучение на служители в завода в Крайова. Съответно тези опасения сами по себе си не представляват достатъчно основание за отказ на предоставянето на помощта. Независимо от това те показват, че е необходимо да се наложат определени условия върху изплащането на помощта, за да се гарантира, че тя не предоставя на Ford прекомерна краткосрочна ликвидност. Този въпрос се решава чрез условията във връзка с изпълнението на програмата, определени в член 2 от заключителната част на решението.

Балансиране на положителните и отрицателните ефекти на помощта

(110) Комисията заключи, че положителните ефекти на предложената помощ от гледна точка на: i) стимулирането на получателя да осигури допълнително общо обучение от

([46]) Вж. бележка под линия 4, съображения 70—129.

([47]) Данни на Global Insight от октомври 2009 г., получени от службите на Комисията. Вж. http://www.ihsglobalinsight.com

([48]) Вж. „The Economist“ от 17 септември 2009 г., „Small Isn't Beautiful“ („Малкото не е красиво“), където се цитират изчисления на PWC за свръхкапацитета на европейската автомобилна промишленост за периода 2005—2010 г.

([49]) Вж. прессъобщение на ACEA от 24 септември 2009 г. *New Commercial Vehicles Registrations July & August 2009, EU and EFTA Countries (Регистрации на нови търговски превозни средства юли и август 2009 г., държави-членки на ЕС и ЕАСТ)*, достъпно на адрес http://www.acea.be/index.php/news/news_detail/commercial_vehicles_registrations_down_374_eight_months_into_2009

([50]) Съобщение на Комисията от 25 февруари 2009 г., текстът е достъпен на адрес http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri = COM:2009:0104:FIN:BG:PDF

вида, който вероятно ще генерира положителни ефекти на разпространение за икономиката и обществото, и по-специално в регион, подпомаган в съответствие с член 107, параграф 3, буква а) от ДФЕС, ii) адекватността на помощта като инструмент на политиката, и iii) нейния стимулиращ ефект са демонстрирани в задоволителна степен. Комисията запазва известни опасения по отношение на пропорционалността на предложената помощ въз основа на изчисленията на бъдещи разходи и прогнози за бъдещи действия, но независимо от това заключава, че *ex ante* доказателството относно пропорционалността, представено в този случай, е приемливо. Що се отнася до отрицателните ефекти на помощта, свързани с нейния потенциал да наруши конкуренцията, Комисията изразява загриженост по-специално във връзка с въздействието на индивидуална помощ от такъв размер, *inter alia* като се отчитат характеристиките на отрасъла и съответните пазари. При все това Комисията счита, че тези опасения, свързани с пропорционалността и нарушаващите конкуренцията ефекти, могат да бъдат разсеяни чрез спазване на някои условия при изпълнението на подпомаганата програма, изготвени така че да гарантират изплащането на помощта само на периодични вноски със задна дата след представяне на доказателство от Ford за действително извършени разходи. Поради това Комисията заключава, че положителните ефекти на предложената помощ надхвърлят потенциалните отрицателни ефекти, породени от нея. По този начин цялостният положителен баланс дава основание помощта да се обяви за съвместима с ДФЕС в съответствие с член 107, параграф 3, буква в).

Натрупване на помощ

(111) Този въпрос беше разгледан в съображения 96—97 от настоящото решение. Комисията заключи, че предложената помощ отговаря на изискванията във връзка с натрупването на помощ, произтичащи от член 7 от ОРГО.

Принцип Deggendorf

(112) В контекста на документацията, представена от Румъния, за да демонстрира, че несъвместимата помощ за приватизация в размер на 27 млн. EUR и натрупаната лихва са възстановени от Ford на 27 юни 2008 г., Комисията заключава, че предложената помощ удовлетворява т.нар. „принцип Deggendorf“.

7. **ЗАКЛЮЧЕНИЕ**

(113) Комисията счита, че мярката за помощ за обучение, за която Румъния уведоми в полза на дружеството Ford Romania SA, разположено в Крайова, и която се състои от помощ в размер на общо 57 млн. EUR в подкрепа на петгодишна програма за обучение на общо 9 000 служители в завода в Крайова, е съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС.

(114) В контекста на опасенията относно пропорционалността и евентуалните нарушаващи конкуренцията ефекти на помощта, изложени в съображения 99, 109 и 110 от настоящото решение, Комисията счита за необходимо и обосновано приемането на положително решение с условия в съответствие с член 7, параграф 4 от процедурния регламент ([51]). Тези условия са предвидени да гарантират пропорционалност по време на изпълнението на проекта (като гарантират, че размерът на помощта строго се ограничава до покриване на приемливите разходи, които действително са били извършени), да ограничат потенциала за нарушаване на конкуренцията при директното изплащане на целия размер на помощта и да укрепят прехвърляемостта на уменията, придобити от служителите чрез полученото обучение.

(115) Освен това, както беше предложено от самата Румъния в нейното писмо от 9 юли 2009 г. ([52]), правилата и условията на плащането на помощта трябва да се посочат в специален румънски законодателен акт.

(116) Въз основа на тези съображения Комисията,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Помощта, която Румъния възнамерява да приведе в действие в полза на разположеното в Крайова дружество Ford Romania SA, възлизаща на 57 млн. EUR, е съвместима с вътрешния пазар при условията, посочени в член 2.

Член 2

1. Помощта се изплаща на периодични *ex post* траншове на интервали, чиято честота следва да се определи в споразумение между предоставящия румънски орган и получателя, но които във всеки случай следва да не надвишават една година. Общата сума на периодичните плащания съответства на действително извършените разходи, декларирани от получателя на помощта пред предоставящия румънски орган.

2. Румънските власти уведомяват румънския Съвет по конкуренцията, на който е поверен мониторингът на изпълнението на тази мярка за помощ, и компетентните служби на Комисията относно условията на постигнатото споразумение за честотата на интервалите за *ex post* плащания.

3. В края на всяка година от изпълнението на програмата за обучение получателят представя на румънския орган по мониторинг и на Комисията подробни и независимо одитирани подробни доклади относно прилагането на програмата и извършените разходи за отчетния период. Докладите за изпълнение съдържат подробна информация относно извършените разходи и предоставеното обучение. В докладите категориите приемливи разходи се класифицират съгласно посоченото в член 39, параграф 4 от ОРГО за всеки обучителен блок. В годишните доклади за изпълнение също така се посочат курсовете на

([51]) Регламент (ЕО) № 659/1999 на Съвета от 22 март 1999 г. за установяване на подробни правила за прилагането на член 93 от Договора за ЕО (ОВ L 83, 27.3.1999 г., стр. 1).

([52]) Вж. съображение 21 по-горе.

обучение, предоставени във всеки блок през отчетния период, броят на служителите, които са посещавали курсовете, по категории служители, общият брой учебни дни/часове, предоставени по курс и по блок на обучение, както и общият брой на служителите на дружеството в края на всяка година от изпълнението на програмата (численост на персонала). Независимият одитор се избира по взаимно съгласие между получателя и румънския орган по мониторинг.

4. Плащанията на траншовете за последователните години от изпълнението на програмата зависят от одобрението на годишните доклади за изпълнение от румънския орган по мониторинг и от Комисията в срок от шест седмици от датата, на която представеният доклад бъде счетен за пълен. Ако не се даде отговор в установения срок, това се тълкува като мълчаливо одобрение на докладите за изпълнение.

5. Получателят издава сертификат за участие на всеки от служителите, които посещават програмата за обучение, или в края на програмата, или годишно (както е по-удобно), като в сертификата се посочват посетените курсове и броят учебни часове/дни по курс. Такива сертификати за участие в курс във всеки случай се издават при поискване от служителя, ако и когато този служител подаде официално молба за напускане на дружеството. По този начин сертификатите за участие в курс укрепват прехвърляемостта на уменията, придобити чрез полученото обучение.

6. Румънските органи транспонират условията, определени в параграфи 1—5 по-горе, в законодателен акт, с който се урежда изпълнението на програмата за обучение. Освен че в този законодателен акт се отразяват горепосочените условия, в него се определят специални условия, с които се гарантира възстановяването на помощ, изплатена в предишни периодични траншове, за която бъде установено, че надвишава действително извършените разходи и/или интензитетите на помощта, въз основа на които помощта е била одобрена в съответствие с класификацията като „общо“ или „специфично“ на обучението, което ще се предоставя. В законодателния акт се определя и задължение получателят да изключи от заявените приемливи разходи онези разходи, които в крайна сметка ще бъдат възстановени като следствие от облагодетелстването от уменията, придобити от служителите чрез обучението, по смисъла на точка 16, последна алинея от Съобщението за помощта за обучение от 2009 г. Законодателният акт се съобщава на Комисията във възможно най-кратък срок. Помощта не може да бъде приведена в действие преди приемането на този акт.

7. Комисията приканва представителите на служителите в завода на Ford Craiova да представят в края на всяка година от изпълнението на програмата за обучение писмени мнения във връзка със съдържанието на предоставените учебни курсове и посещаването на тези курсове (от гледна точка на броя на служителите, които се обучават, и времето, посветено на обучение).

Член 3

Румъния уведомява Комисията в срок от два месеца от уведомлението за настоящото решение за мерките, предприети за неговото спазване.

Член 4

Адресат на настоящото решение е Румъния.

Съставено в Брюксел на 2 декември 2009 година.

За Комисията

Neelie KROES

Член на Комисията